

۲۰۱۶/۰۳/۰۹

داکتر نبي مصداق

سردار محمد داؤد خان ته د درنښت مقبره

د مارچ په لومړۍ نېټه د قندهار ځينو مشرانو د فقيد داؤد خان د وراره د لمسي سردار نادر نعيم په گډون له ولسمشر اشرف غني سره ليدنه درلوده او د دې مشرانو په غوښتنه، ولسمشر نه يواځې د افغانستان د لومړي جمهور رئيس شهيد داؤد خان د مقبرې جوړول ومنل؛ خو د خپل شخصي ۲۰/۰۰۰ ډالرو د اهدا ژمنه يې هم وکړه، چې د حکومت ۴۰۰/۰۰۰ زره افغانیو سره په گډه دا مقبره جوړه شي.

د هېواد ډېرو مشرانو، ليکوالانو، چاپي او غريزو خپرونو، دا يو نیک کار وباله. د ارگ په غونډه کې، انيس د نورو په شان وليکل "د اروښاد داؤد خان د خدمتونو د څېړلو په موخه د علمي سيمينار وړاندیز (هم)، ولسمشر ومانه او د دغو موضوعاتو د پرمخ وړلو لپاره يې د کمپسيون د ټاکلو حکم وکړ."

شهيد داؤد خان د کمونستانو په يوه خوني کودتا کې د کورنۍ له ۱۸ تنو ښځو، ماشومانو، ورور نعيم خان او خپلو زامنو سره په ارگ کې شهيدان شول او د هغوی مړي وروسته ښکاره شوه، چې د پلچرخي په پولیگون (قتل گاه) کې تر خاورو لاندې شوي وو.

د کرزي د يوه ملي خدمت په لړ کې، د داؤد خان، نعيم خان او د کورنۍ د نورو غړو هډوکي له پليچرخي نه، د تاجيک قصر تر څنگ يوې غونډۍ ته نقل شول، چې اوس به، هلته دا مقبره ورباندې جوړېږي. په کابل کې، د ډيمکراسۍ د آزادۍ تر نوم لاندې داسې جريدې او ورځپاڼې هم نشرېږي چې ډېر ځلي په ملي گټو پښه ږدي سيکناروستي، سمې او قومي گټو ته لمن وهي؛ خو د تېرو ۱۳ کالو د مطبوعاتو په آزادۍ کې چې افغانستان تر ټولو شاوخوا ملگونو، په وړاندې کتار کې درېدلې، افغانان، په تېره بيا ځوانان دومره بيداره کړي دي چې داسې غير ملي ليکنو ته، په ډېر ارزښت قايل نه دي.

د ماندگار ورځپاڼې سرمقاله، په داؤد خان د مقبرې جوړول، په قومي او اتنيکي ځب او بغض پورې تړي او وايي "وقتی فرمان ساخت مقبره شهيد داؤد خان صادر ميشود، منطقی است که عين فرمان برای شهيد حبيب الله کلکاني نیز صادر شود، تا اسباب رضائيت هوا داران اين شخصيت تاريخی نیز فراهم گردد" (ماندگار ۱۶/۳/۱۶) ياده ورځپاڼه د دې سر مقالې په دوام کې ليکي "ساختن مقبره شهيد داؤد خان، در ادامه فاشيسم قومی تعبير می شود و اختلافات تباری بیش از پيش وسعت می يابد."

دې ورځپاڼې، دوه ورځې وروسته د يوه کمپاين په څېر بيا هم د "غو غای ناتمام، خاک سپاری یک عيار" د نوم لاندې د داؤد خان مقبرې په مقابل کې د کلکاني د مقبرې موضوع له قومي او سمې نظره تحليل کړه؛ خو ويې نه ليکل چې د کوم ملي، وطن دوستي، خلکو او اسلام ته د خدمت له نظره، داؤد خان له حبيب الله کلکاني سره چې د خلکو په منځ کې د "سقو حوی" په نوم يادېږي، پرتله کېږي؟

ځکه د کلکاني د نهه مياشتنۍ دورې عيني شاهد کاتب هزاره وو چې هغه د ۱۹۲۹ کال په ورځينو او روانو پېښو باندې کتاب «تذکر انقلاب، آئينه تمام نماي فجایع حکومت سقوی» ليکلی چې د افغانستان مشهور تاريخ پوه کانديد اکاډميسن سيستاني په تفصيل د "افغان جرمن آنلاين" لپاره وڅېړلو او د هغه تفصيلي مقالې او نورو کسانو ليکنې، د دې ويب پاڼې په ارسيف کې ساتل شوي او هر څوک يې هلته لوستلای شي. سيستاني د شاعر خليلي په کتاب، چې د جهاد په دوره کې يې په حبيب الله کلکاني باندې وليکلو او ورته د "عيار خراسان" لقب ورکړ، د خپلو مقالو عنوان ټاکلی او ليکي چې کلکاني څوک و "عيار از خراسان يا دزدی از کلکان؟" او هغه نهه مياشتې په کال ۱۹۲۹ کې د کاتب هزاره د ليکنې له مخې څېړي او د ډېرو نورو ناخوالو ترڅنگ وايي چې د انجنو ښوونځي وټرل شول، د کابل د اوسېدونکو په ناموس مکرر تېري وشول او هر هغه څوک چې د امان الله خان د دورې پلوی يا مامور و، په خپله به د شاعر خليلي لخوا هم په بلخ او کابل کې وژل کېدل.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

نو د انصاف نه لري خبره ده چې داسې يو شخص او داسې يوه دوره له داؤد خان او يا د هغه د ژوند د خدمتونو له دورې سره پرتله شي.

سيستاني د شمالي د يو درجن نامتو کسانو نومونه اخلي، چې ولي مير مسجدي او دا نور نه نازول کېږي چې ملت ته يې خدمتونه کړي او په لمړي افغان او انگرېز جنگ کې د انگرېزانو په مقابل کې جنگېدلي دي؟

په کابل کې د ۸ صبح ورځپاڼې هم، بې له دې چې د کومې بلې ورځپاڼې نوم اخلي په يو تفصيلي مضمون کې د "الگو سازی کاذب" تر عنوان لاندې د داؤد خان د صدارت لس کلنه دوره او د هغه د جمهوريت پنځه کلنه دوره څېړي چې له پاکستان سره يې اړيکې ترينگلي شوې او د ايران او شوروي سره يې د پاچا د وروستي صدراعظم موسی شفيق پر وخت کې نېږدې والی راغلی و، هغه يې هم په کره وړه لاره روان کړل او هم د هغه د جمهوريت په دوره کې، مطبوعاتو آزادي چې د پاچا په وروستيو لسو کالو کې ورځپاڼو، جريدو، په نسبتاً آزاد فضاء کې ليکنې کولې او پارلمان ته د بيان پوره آزادي ور په برخه وه، دا ټول بند کړل او هم د يوې خپلې خوښې د لوي جرگې له لارې يې غوښتل چې ځان "مادام العمر جمهور رئيس" اعلان کړي؛ خو ليکي چې "برخي از حلقات در حال حاضر تلاش ميکنند، چهره غير واقعي از داؤد خان ترسيم کنند." د دې ليکنې په پای کې ۸ صبح زياتوي چې "يکعه جوان هم اين روزها رد پی ترسيم چهره غير واقعي از حبيب الله کلکانی هستند. حبيب الله کلکانی هم کسی بود که مکتب های دختران را بست، آموزش و پرورش مدرن را ملغا کرد و دخترانی را که برای آموزش به خارج [ترکيه] فرستاده شده بودند، برگردانيدند. رفتار او برای طالبان و آنانی که تفکر طلبانی دارند، می تواند یک الگو باشد، اما برای تحصيل کرده گان ليبرال، حبيب الله کلکانی به هيچ وجه الگو نيست."

واقعيت دا دی چې داؤدخان له حبيب الله کلکاني سره له هيڅ اړخه پرتله کېدای نشي. د دواړو ترمنځ د ۴۴ کالو واټن دی چې دا په خپله تر دوو نسلو پورې رسېږي. داؤد خان که قوماندان امنيه د کابل و، که د مشرقي تنظيمه رئيس يا د فاع وزير، صدراعظم او بالاخره جمهور رئيس، خپل ټول عمر يې د افغانستان د پرمختگ او عصري کېدو په لار کې تېر کړ چې د افغانستان مطلق اکثريت ورته په درنه سترگه گوري. حال دا چې د کلکاني لپاره د داسې صفاتو پيدا کول به ډېر گران وي.

نن تر هر څه مور د داؤد خان په څېر يو شخصيت ته ضرورت لرو چې ملک مو له موجوده ناخوالو نه چې د ده تر مرگ وروسته شروع شوې، را وباسي.

په بل عبارت مور يو وطن دوست داؤد خان ته ورته، خپر خواه مشر ته چې دکتاتوري طبعه ولري ضرورت لرو. همداسې اشخاصو، لکه چن کاشيک په تايوان کې، لي کوان يو په سنگاپور کې، محمد مهاتير په ماليزيا کې، نلسن منډيلا په جنوبي افريقا کې، يا د جنوبي کوريا نظامي مشران او داسې نورو چې خپل ملکونه يې د درېيمې نړۍ نه لومړۍ نړۍ ته ورسول.

اوس مور چې هر لوري ته گورو، داسې څوک زموږ لپاره نه ليدل کېږي؛ نو ځکه هم داؤد خان ته مو سترگې ور اوږي چې هغه د دې لياقت لري چې ارادتمندان يې مقبرې ته ورشي او دعا ورته وکړي.

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ